

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2015/25
15.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Радмиле Радић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Јанковић, адвокат из Смедерева, Трг републике број 13, против тужених ББ и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Гордана Илић, адвокат из Смедерева, ул.Вука Караџића број 9/17, као правних следбеника иза пок. ГГ, ради утврђења, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 460/20 од 12.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 460/20 од 12.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П 460/20 од 12.01.2023. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тражено да се утврди да је тужилац по основу наслеђа, деобе и одржаја власник к.п... њива 2. класе од 8,95 ари, 1/2 дела парцеле број ... неплодно, обе у потесу “...” к.п... њива 4. класе од 83,24 ара, потес “...”, све уписано у листу непокретности број ... КО ..., што су тужени дужни да признају и трпе, те да је тужилац овлашћен да се на наведеним непокретностима укњижи као власник, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 319.500,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања извршности пресуде, па до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног

извршења.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац, побијајући исту у целости, из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је тражио одређено.

Испитујући првостепену пресуду на основу овлашћења из одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС” број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а жалбом тужиоца се не указује на неку другу битну повреду поступка која је могла бити од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, предметне непокретности биле су у власништву сада пок. ДД, бившег из ..., које су по решењу о наслеђивању Општинског суда у Смедереву О 747/93 од 24.01.1994. године наследили тужилац и сада пок. ЂЂ и ГГ, сви са уделима од по 1/3. Након оставинске расправе тужилац је питао сада пок. ГГ, правног претходника овде тужених, да поделе наслеђену имовину, након чега су се после неког времена тужилац и пок. ГГ нашли у кући њиховог брата од стрица ЕЕ. Том приликом тужилац и пок. ГГ су постигли договор да тужиоцу припадне 1/2 парцеле ... цела... и парцела ..., као и да ангажују геометра који ће изаћи на лице места и извршити поделу парцеле ... Приликом њиховог договора о деоби наслеђене имовине, није била присутна ЂЂ, њихова мајка, коју је у том моменту као један од наследника пок. ДД била сувласник предметних непокретности са уделом од 1/3. Након постигнутог договора, ангажован је геометар, који је извршио поделу к.п.....тада површине 19,39 ари на к.п.... површине 8,95 ари, к.п... површине 8,95 ари и к.п... површине 1,49 ари, све КО ..., која је подела спроведена у земљишним књигама по основу Дн број 1358/94. Након извршене деобе тужилац је дао у закуп три парцеле ЖЖ, који је је пред судом изјавио да му је након узимања наведених парцела у закуп једном приликом пришла тужена ББ и рекла “Радиш оно што није твоје, да ли плаћаш порез”. Даље је навео да му је након 3-4 године рада парцеле на “...” неко једног дана ушао у парцелу и потањирао, уништио јагоде које је он ту засадио, због чега је одустао од даљег закупа те парцеле. Дана 24. марта 1994. године пред Општинским судом у Смедереву у предмету Р 136/94, закључен је и оверен уговор о доживотном издржавању између сада пок. ЂЂ, као примаоца издржавања и сада пок. ГГ, као даваоца издржавања, да су чланом 3 наведене непокретности које након смрти примаоца издржавања прелазе у својину даваоца издржавања, између осталог и 1/3 дела к.п..., виноград у “...”, површине 19,39 ари, 1/3 к.п. ... њива у ... површине 83,24 ара. Из извода из матичне књиге умрлих, која се води за матично подручје ..., под текућим бројем ... утврђено је да је ЂЂ преминула дана 25.05.2002. године. Након смрти ЂЂ, на захтев ГГ, решењем Општинског суда у Смедереву Дн 1784/08 извршена је укњижба права власништва у његово име на 2/3 земљиша и то к.п..., ..., ... и ... све КО ..., дотадашњих власника ДД и ЂЂ.

Све важне чињенице за доношење одлуке првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима које је правилно оценио применом одредбе

члана 8 ЗПП. Разлоге које је за свој чињенично-правни закључак дао првостепени суд, у свему као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд, као другостепени, то се побијана пресуда детаљно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду правилно применио материјално право садржано у одредбама члана 16 Закона о основама својинскоправних односа – ЗОСПО (“Службени лист СФРЈ” број 6/80, 36/90, “Службени лист СРЈ” број 29/96, “Службени гласник РС” број 115/05-др.закон), и 194 став 1 Закона о наслеђивању, када је закључио да је за ваљаност споразума о деоби имовине неопходно да у њему учествују сви сувласници непокретности изричито или прећутно, што је у конкретном случају изостало, а имајући у виду да у усменом споразуму о деоби имовине који је сачињен између тужиоца и сада пок. ГГ, правног претходника тужених, није учествовала и трећи сувласник, њихова мајка сада пок. ЂЂ. Пок. ЂЂ није поклонила сада пок. ГГ свој удео предметних непокретности, већ је између њих двоје закључен уговор о доживотном издржавању 02.03.1994. године, чији су предмет између осталог били и ЂЂ удели на предметним непокретностима, те је на пок. ГГ, као даваоца издржавања, својински удео од 1/3 предметних непокретности који је припадао ЂЂ, прешао тек након њене смрти 25.05.2002. године, због чега исти није ни могао да располаже својим уделом 1994. године, када је између тужиоца и ГГ постигнут споразум о деоби наслеђених непокретности. Стога је правилно првостепени суд закључио да усмени споразум о деоби имовине који је постигнут између тужиоца и сада пок. ГГ не производи правно дејство, а имајући у виду да у њему нису учествовали сви сувласници предметних непокретности и није постојала прећутна сагласност пок. ЂЂ те да по том основу тужилац није стекао право својине на непокретностима које су предмет овог поступка.

Правилан је и закључак првостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени ни услови за стицање права својине одржајем. Наиме, одредбом члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа (“Службени лист СФРЈ” бр.6/80 и 36/90, “Службени лист СРЈ” бр.29/96 и “Службени гласник РС” бр.115/2005-др. закон) прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком рока од 10 година, док је ставом 4 истог члана, прописано да савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Одредбом члана 30 став 1 истог закона, прописано је да време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана времена потребног за одржај, док је ставом 2 истог члана, прописано да се у време потребно за одржај урачунава и време за које су претходници садашњег држаоца држали ствар као савесни и законити држаоци, односно као савесни држаоци. Одредба члана 72 истог закона прописује да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављен силом, преваром или злоупотребом поверења (став 1), државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова (став 2), док (став 3) истог члана прописује да савесност државине се претпоставља.

У конкретном случају правилно је првостепени суд закључио да нису испуњени услови за стицање права својине одржајем из разлога што је тужилац ушао у посед предметних непокретности, тако што је исте издао у закуп трећем лицу 1994. године, те

како је тужба у овом спору поднута 09.12.2013. године, то у конкретном случају није протекао рок од 20 година потребан за стицање права својине ванредним одржајем.

Наиме, одржај је врста стицања својине од невластника, с тим што је за стицање потребан и одређени протек времена. Нужан услов за стицање права својине одржајем је савесност државине, а не њена законитост. Несавесна државина не може никада, па ни протеклом временом да доведе до стицања права својине, али законитост државине је услов за стицање својине код редовног одржаја из члана 28 став 2 Закона о основама својинскоправних односа. У смислу правила о ванредном одржају из члана 28 став 4 истог закона, савестан је онај држалац који оправдано верује да је власник, а несметани посед у трајању од преко 20 година доказује оправданост таквог уверења. Савесна државина се претпоставља, па онај ко тврди другачије мора то и да докаже, а на коју околност су тужени приложили и предложили доказе. Према правилима о одржају савестан је онај држалац непокретности који оправдано верује да је он власник јер сматра да постоји законити правни основ за стицање својине на непокретности коју држи, а није знао, нити је према околностима случаја могао знати да ствар коју држи није његова.

И по оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилно закључио да се тужилац се не може сматрати ни савесним држаоцем, будући да је пре договора о деоби предметне имовине, тужиоцу било познато да је 1/3 непокретности, која је била предмет споразума о деоби имовине припада његовој мајци, сада пок. ЂЂ, па чињеница да му је пок. ГГ рекао да му је ЂЂ поклонила њен удео, није довољна да би се тужилац сматрао савесним држаоцем. Тужилац је имао сазнања да су предметне парцеле биле делом власништво пок. ЂЂ, па пре договора о деоби је могао тражити на увид уговор о поклону на који се пок. ГГ позвао или барем позвати мајку како би проверио да ли је ова чињеница тачна. Осим тога, државина тужиоца није ни била мирна, а имајући у виду да је из исказа сведока ЖЖ коме је тужилац дао у закуп предметне непокретности, утврђено да му се након узимања предметних парцела у закуп, тужена ББ обратила речима “Радиш оно што није твоје, а да ли плаћаш порез”, а које наводе је он пренео тужиоцу.

Нису основани жалбени наводи тужиоца у којима указује да је првостепени суд у већем делу исправно утврдио чињенично стање, али да је погрешно применио материјално право, када је закључио да је могуће извршити деобу имовине усменим договором, али да иста не производи правно дејство, с обзиром на то да сви сувласници нису учествовали у договору о деоби. Ово стога што деобу имовине представља, како размена сувласничких удела, на који начин сваки од сувласника добија у својину целу, до тада сувласничку ствар, тако и деоба којом сваки од сувласника постаје власник реалног дела сувласничке ствари. Деобом имовине којом се раскида сувласничка заједница не врши се промет непокретности, због чега се правна ваљаност деобе не цени са становишта прописа који уређује промет непокретности, па самим тим и усмени споразум о деоби непокретности, како је то у конкретном случају учињено и производи правно дејство. Међутим, за ваљаност споразума о деоби неопходно је да у њему учествују сви сувласници ствари изричито или прећутно. У конкретном случају, првостепени суд је правилно закључио да приликом сачињавања усменог споразума о деоби предметне непокретности између тужиоца и сада пок. ГГ, није било сагласности свих сувласника јер у конкретном случају није учествовао и трећи сувласник сада пок.

ЂЂ, тако да исти споразум не производи правно дејство. Пок. ГГ није ни могао да располаже уделом од 1/3 предметне непокретности који је припадао сада пок. ЂЂ, када је са тужиоцем постигао споразум о деоби имовине, а имајући у виду да је сада пок. ЂЂ у марту 1994. године располагала својим уделом од 1/3 предметних непокретности и то закључењем уговора о доживотном издржавању са сада пок. ГГ, а који предмет уговора су биле и предметне непокретности, а које непокретности су прешле у својину пок. ГГ тек након смрти ЂЂ 25.05.2002. године. Закључењем уговора о доживотном издржавању, није постојала ни прећутна сагласност сада пок. ЂЂ да се изврши деоба, онако како су тужилац и сада пок. ГГ усмено споразумели.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП.

С обзиром на исход спора и постигнути успех странака, потврђена је и одлука о трошковима садржана у ставу другом изреке, који су туженима досуђени и одмерени правилном применом одредбе чланова 150, 153, 154 и 163 ЗПП, као и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важеће у време доношења одлуке .

Са свега изложеног, применом одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Како тужилац није успео у другостепенем поступку, то је на основу одредбе члана 165 у вези са чланом 153 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић